

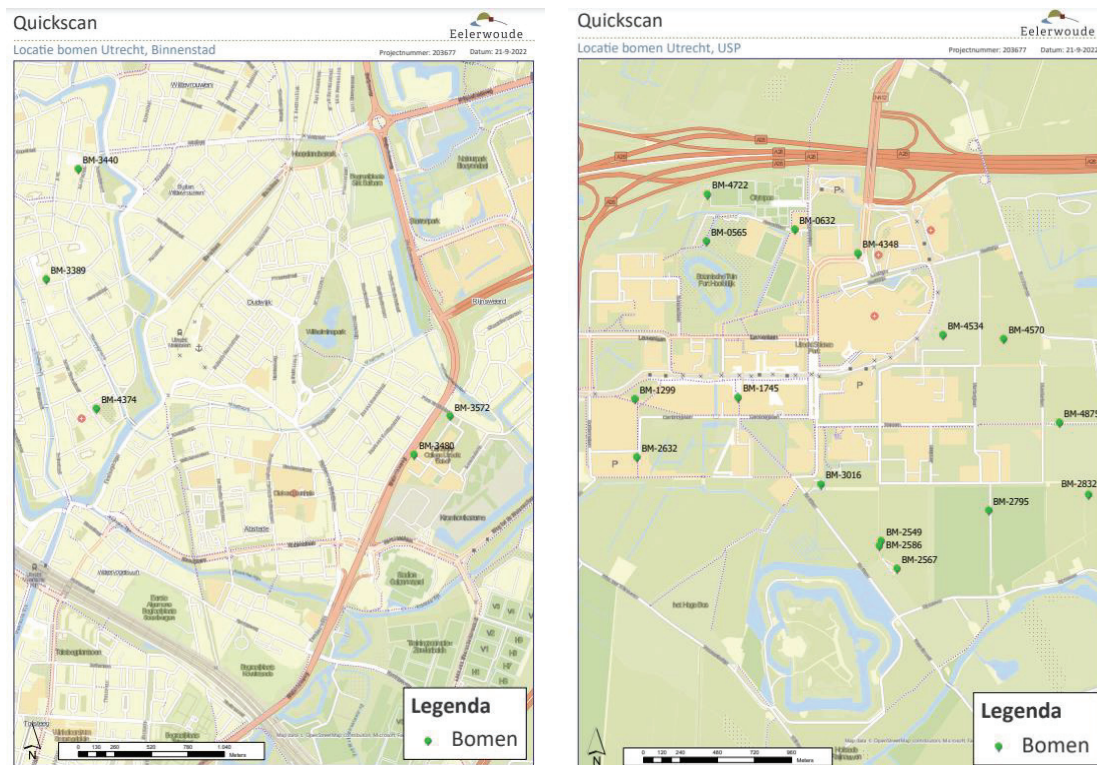
Quickscan flora en fauna

Quickscan flora en fauna 22 bomen in Utrecht

Projectnummer: 203677
 Datum: 28-9-2022
 Opgesteld:
 Gecontroleerd:

De initiatiefnemer (gemeente Utrecht) is voornemens om 20 bomen verspreid door Utrecht te kappen (afbeelding 1). Voor de realisatie van deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsing wordt duidelijk hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Afbeelding 1. Locaties van de te verwijderen bomen. Links 5 bomen in de binnenstad en rechts 15 bomen op het USP Utrecht. Esri 2022.

Huidige situatie en ontwikkeling

Vijf van de te verwijderen bomen staan in de binnenstad van Utrecht in de provincie Utrecht (afbeelding 1). Deze vijf bomen staan op de stoep of in een gemeente groenstrook, enkele staan in een tuin. De te kappen bomen zijn in slechte staat of al dood. Het andere deel van de vijftien bomen in Utrecht bevinden zich op het Utrecht Science Park (USP). Zie voor de locatie en impressie de bijlage 1, hiervoor is de Natuurwaardekaart (Eelerwoude 2019 P8875) gebruikt. Enkele bomen zijn daar onderdeel van een rijbomen. Voor de impressie van de bomen in de binnenstad Utrecht zie afbeelding 2.

Afbeelding 2. Impressie van de te kappen bomen in Utrecht. Links boom in tuin. Recht boom dicht naast bibliotheek. Linksonder boom rond gebouwen. Rechtsonder boom op parkeerplaats.

Methode

Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie. De landelijke verspreidingsinformatie uit de NDFF is geraadpleegd om na te gaan voor welke soorten het plangebied een functie heeft. Eveneens is gebruik gemaakt van gegevens uit atlassen om na te gaan of nabij het plangebied in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen.

Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek zijn van alle 20 bomen de situatie beoordeeld op de geschiktheid voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is op 12 september uitgevoerd door ecologisch adviseur van Eelerwoude. De weersomstandigheden waren gunstig: 19°C, licht bewolkt weer en een windkracht van 1 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Bescherming van gebieden

Natura 2000-gebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming, onderdeel gebieden. Op ruim 6 kilometer afstand ligt het meest nabije Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ruimtelijke ontwikkeling worden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden van het Natura 2000-gebied niet verwacht. Er is geen aanleiding voor een verdere toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel gebieden.

Stikstof-gerelateerde effecten

In de Wet stikstofreductie en natuurherstel, welke op 1 juli 2021 in werking is getreden, zijn tijdelijke stikstofdeposities vrijgesteld van vergunningplicht. Derhalve is het op dit moment niet noodzakelijk om een stikstofberekening uit te voeren middels AERIUS-Calculator (AERIUS, 2021).

Bescherming van houtopstanden

De te verwijderen bomen staan in de gemeente Utrecht in de bebouwde kom. Het betreffen individuele bomen verspreid door de stad Utrecht. Bescherming van houtopstanden is niet aan de orde waardoor een kapmelding bij de provincie niet nodig is. Behalve voor de bomen buiten de bebouwde kom boswet, die in een rij van meer dan 20 bomen staan. Binnen de gemeente Utrecht kunnen de bomen beschermd zijn op basis van een gemeentelijke kapverordening. Geadviseerd wordt dit bij de betreffende gemeente na te vragen.

Nederlands Natuurnetwerk (NNN)

Het plangebied en het omliggende gebied maken geen deel uit van het NNN (Nederlands Natuurnetwerk). Bij de provincie Utrecht is er sprake van externe werking op NNN-gebieden. Het project is niet in strijd met het bestemmingsplan. Een toetsing aan de NNN is daarom niet aan de orde.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming onderdeel soorten gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet verbiedt onder meer om beschermde soorten (opzettelijk) te verstoren, doden, vervoeren, bezit en handel. Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

De beschermde soorten zijn verdeeld in drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn
Alle vogels en vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn
- Beschermingsregime "andere soorten"

Planten

Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied diverse algemene soorten planten waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten hier ook niet verwacht.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor beschermde flora is niet aan de orde.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Op of in de omgeving van Utrecht komen diverse vleermuis soorten voor. De 20 bomen in Utrecht hebben geen boomholtes of geen geschikte boomholtes, doordat deze boomholtes niet door lopen of te nat zijn. Hierdoor zijn verblijfplaatsen voor vleermuizen uit te sluiten.

Vliegroute en foerageergebied

Het plangebied is potentieel matig geschikt voor diverse vleermuizen om te gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. De vijf bomen in de binnenstad staan niet in een boomrij, waardoor potentiële vliegroute is uit te sluiten. Van de vijftien bomen in de USP Utrecht staan enkele bomen in een bomenrij. Echter door de dubbele rij bomen en/ of het verwijderen van één boom blijft de lijnstructuur behouden dan wel valt er geen groter gat dan 25 meter wat voor vleermuizen nog te overbruggen is. Om verstoring te voorkomen of tot een minimum te beperken:

- Herplant de bomen die in een rij staan om lijnstructuur in toekomst te behouden.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor beschermde vleermuizen is niet aan de orde. Houd rekening met bomen die in een rij staan om lijnstructuur in de toekomst te behouden, door deze te herplanten.

Grondgebonden zoogdieren

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen en literatuurgegevens worden algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied verwacht zoals ree, konijn, egel en diverse algemene muizensoorten. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Daarnaast gebruikt een aantal het plangebied als migratieroute. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime “andere soorten”. In de provincie Utrecht is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Beschermde soorten die niet vrijgesteld zijn zoals boommarter kunnen worden uit gesloten. De bomen hebben geen geschikte holtes en of staan niet in het juiste habitat voor die soort.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor grondgebonden zoogdieren niet aan de orde.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van stad, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten zijn waargenomen tijdens het veldbezoek: houtduif, merel en koolmees.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruikmaken, zoals roofvogels en uilen, zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

Enkele soorten met jaarrond beschermde nesten kunnen wel gebruik van het plangebied als onderdeel van hun leefgebied, zoals buizerd en slechtvalk.

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, of nesten van vogels wegnemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Deze verbodsbepalingen kunnen in veel situaties worden voorkomen door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor vogels niet aan de orde. Bij de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels.

Reptielen

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom de te kappen bomen.

Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

Amfibieën

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. In het plangebied zelf zijn geen waterelementen aanwezig.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot geen of een zeer beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Utrecht een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals kamsalamander of rugstreeppad, worden niet verwacht in het plangebied vanwege de aanwezige, ongeschikte habitat voor deze soorten. Zo ontbreken waterelementen naast of nabij de te kappen bomen. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde amfibieën rondom het plangebied.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk.

Vissen

Binnen het plangebied zijn geen voornemens of werkzaamheden aan watervoerende elementen (sloten, poelen, enzovoort), deze blijven allen behouden. Door het kappen van bomen is er geen effect op eventuele waterelementen in de buurt.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

Ongewervelden

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel en platte schijfhoorn niet verwacht. Dit door het ontbreken van geschikt habitat dat onder andere bestaat uit heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk

Conclusie

Indien rekening wordt gehouden met broedende vogels worden met de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten. Houd wel rekening met bomen die in een rij staan. Om de lijnstructuur in de toekomst te behouden, wordt herplant geadviseerd.

Op deze wijze is een ontheffing Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Voor bomen buiten de bebouwde kom boswet, die in een rij van meer dan 20 bomen staan. Vallen wel onder de bescherming houtopstanden en is een kapmelding bij de provincie nodig is. Houd verder rekening met dat binnen de gemeente Utrecht de bomen beschermd zijn op basis van een gemeentelijke kapverordening. Geadviseerd wordt dit bij de betreffende gemeente na te gaan.

Literatuur

- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft/Zoogdiervereniging, Arnhem.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2020). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 14 oktober 2020, DGNVVG/20246331, houdende vaststelling van een geactualiseerde Rode Lijst Zoogdieren.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging.
- J. Hakkens en J. Loeffen (2019) USP Natuurwaardekaart P8875, Eelerwoude, Culemborg.

Soortinformatie:

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl

Waarnemingen:

- ndff-ecogrid.nl
- <https://nnn-wijzer.provincie-utrecht.nl/natura-2000-gebieden.html>